

3836643 PHPH/M : สาขาวิชา : สุขศึกษา; วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร)

ศัพท์สำคัญ : การเลิกสูบบุหรี่

กฤตวรรณ นาครัถย์ : การประยุกต์ทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเลิกสูบบุหรี่ของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร (THE STAGES OF CHANGE MODEL APPLIED TO A SMOKING CESSATION PROGRAM AMONG MALE JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS IN BANGKOK) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุรีย์ จันทรโมลี, M.P.H., ส.ค., รุ่งโรจน์ พุ่มริ้ว, M.P.H., Ph.D., นิรัตน์ อิมามิ, M.P.H., Ph.D. 199 หน้า. ISBN 974-589-037-5

การสูบบุหรี่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้สูบบุหรี่และบุคคลข้างเคียง สันเปลี่ยนทางด้านเศรษฐกิจ ทำลายสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมและนับเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ ซึ่งปัจจุบันพบว่าเยาวชนในวัยเรียนเป็นกลุ่มที่มีอัตราการสูบบุหรี่เพิ่มสูงขึ้น

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาต่อการเลิกสูบบุหรี่ของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร โดยประยุกต์แนวคิดทฤษฎีขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมร่วมกับการจัดกิจกรรมสุขศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่สูบบุหรี่และสนใจเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา จำนวน 90 คน เป็น กลุ่มทดลอง 46 คน กลุ่มเปรียบเทียบ 44 คน กลุ่มทดลองได้รับ โปรแกรมสุขศึกษา เป็นเวลา 10 สัปดาห์ กลุ่มเปรียบเทียบไม่ได้รับ โปรแกรมสุขศึกษา ระหว่างเดือนธันวาคม 2539 - กุมภาพันธ์ 2540 การเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ครั้งคือ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง 1 สัปดาห์ และหลังการทดลอง 5 สัปดาห์ โดยใช้แบบสอบถาม และบันทึกการสูบบุหรี่ และนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Student's t-test, Paired Samples t-test, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient และ Z-test

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากทดลองกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค และอันตรายจากการสูบบุหรี่ ความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการเลิกสูบบุหรี่ และการปฏิบัติตัวในการเลิกสูบบุหรี่ดีขึ้นมากกว่าก่อนการทดลองและดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และพบว่า ความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการเลิกสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตัวในการเลิกสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าสัดส่วนของจำนวนนักเรียนที่เลิกสูบบุหรี่ของกลุ่มทดลองมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และค่าเฉลี่ยจำนวนมวนบุหรี่ที่สูบต่อวันของกลุ่มทดลองน้อยกว่าก่อนการทดลอง และน้อยกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01